

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.I.82/2024/5.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, a 2024. október 15. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A vesztegetés elfogadásának büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indult büntető ügyben a Szombathelyi Törvényszék 2024. május 23. napján kihirdetett 15.B.15/2023/33. számú ítéletét megváltoztatja.

A szám1 azonosítójú 1 db pénztárca lefoglalását megszünteti és azt a vádlott részére kiadni rendeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Indokolás

[1] A Szombathelyi Törvényszék 2024. május 23. napján kihirdetett 15.B.15/2023/33. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki 20 rb. folytatólagosan elkövetett vesztegetés elfogadásának büntetében (Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés c) pont), 2 rb. vesztegetés elfogadásának büntetében (Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés c) pont) és 1 rb. vesztegetés elfogadásának büntetében (Btk. 291. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont). Ezért őt – halmazati büntetésül - 4 év szabadságvesztésre, 6 év orvosi foglalkozástól eltiltásra, 300 napi tétel pénzbüntetésre, mellékbüntetésül 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést börtön fokozatban kell végrehajtani, míg a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap. Az elsőfokú bíróság a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 10.000,- forintban állapította meg, és rendelkezett arról, hogy az így összesen kiszabott 3.000.000,- Ft pénzbüntetést az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül köteles a vádlott az állam javára megfizetni, amelyet meg nem fizetése esetén 10.000,- forintként egy-egy napi szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, így többek között a vádlottól lefoglalt pénzüsszegek vonatkozásában 4.053.707,- Ft erejéig vagyoneklkobzást rendelt el, illetve kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] A törvényszék ítéletével szemben az ügyész a vádlott terhére, súlyosítás, a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamának felemelése érdekében jelentett be fellebbezést, míg a vádlott és védője felmentés érdekében élt jogorvoslattal.

[3] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.169/2024/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmi fellebbezéseket alaptalannak ítélte. Rámutatott, hogy a felülbírálat terjedelme teljes körű a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a másodfokú felülbírálatot akadályozó eljárási hibát nem vétett, a tényállás megalapozott.

[4] Kifejtette, hogy a vádlott tagadta a bűncselekmény elkövetését, mindvégig arra hivatkozott, hogy az átvett összegek ún. hálapénzek voltak, amelynek elfogadása, összegükre is tekintettel, nem volt és jelenleg sem tilalmazott. A törvényszék ennek elfogadása, avagy elvetése kérdésében történő megalapozott döntés érdekében nagyon alapos, az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges, minden releváns részletre kiterjedő bizonyítást vett fel. Ennek eredményeképpen a rendelkezésére álló bizonyítékokat tényállási pontonként egyenként, kellő részletességgel, egymással összevetve logikusan értékelte, amely mérlegelő tevékenysége az ítélet indokolásából egyértelműen megismerhető. A tényálláshoz kapcsolódó bizonyítékok átértékelésére lenne szükség a vádlott felmentését eredményező, eltérő tényállás megállapításához, amely a másodfokú eljárásban tilalmazott.

[5] A büntetés kiszabása körében hivatkozott súlyosító körülmények köréből mellőzni indítványozta a vezetői beosztásra hivatkozás mellőzését, ugyanakkor álláspontja szerint azok nagyobb száma és nyomatéka az enyhítő szakasz alkalmazására nem adnak lehetőséget, mint ahogyan hosszabb tartamú közügyektől és orvosi foglalkozástól eltiltás kiszabását is indokolják. Erre figyelemmel indítványozta, hogy az ítéltábla a fellebbezést a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálja el, az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg akként, hogy a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést súlyosítsa, és hosszabb időre tiltsa el őt a közügyek és az orvosi foglalkozás gyakorlásától.

[6] A védő a fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetve a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Hozzáfűzte, hogy az elsőfokú eljárásban előadott védőbeszédben foglaltakat is mindenben fenntartja, az ott elmondottakat is kérte figyelembe venni.

[7] Előadta, hogy a védelem a vádlott észrevételezési jogának bírói korlátozásán, a Be. 526. § (4) bekezdésén alapuló, a tanúk kihallgatása során alkalmazandó kérdezési sorrend megsértésén és bíróságnak a vádlottal és a védővel szembeni, több esetben személyeskedő megnyilvánulásain túl nem tud abszolút hatályon kívül helyezési okot eredményező eljárási hibára hivatkozni; a fellebbezés legfőképpen anyagi jogi jellegű, azaz a védelem megítélése szerint a vádlott nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

[8] Érvelése szerint amennyiben a vádiratban felsorolt személyek a vádlott számára bármilyen összeget is juttattak, azt a számukra, hozzátartozójuknak nyújtott segítséget követően, önként, hálájuk, köszönetük jeléül tették, ezen pénzösszegek elfogadása pedig az akkori szabályozás szerint nem minősült bűncselekménynek. A vádlotti vallomást tanú²⁸, tanú²⁹ és tanú³⁰ tanú nyilatkozatai támasztották alá, nevezett személyek vallomásait a bizonyítékok köréből kizárni nem lehet. Mindezen tanúvallomások tényállításainak helyes értékelését azonban az elsőfokú bíróság azzal hidalta át, - álláspontja szerint eredménytelenül, hogy a vádlott tagadásban megnyilvánuló védekezésével és fenti három tanú vallomásával szemben a tényállás egyes pontjaiban foglalt bűncselekmények elkövetését a korábban felsorolt bizonyítási eszközökből nyerhető bizonyítékok mérlegelése alapján bizonyítják.

[9] Hozzáfűzte, nem kíván vádpontokként értékelésekbe bocsátkozni, azt viszont megjegyzi, hogy a vádlott és az egyes tanúk ellentétes vallomásai kapcsán minden egyes esetben a tanúk vallomását fogadta el az elsőfokú bíróság, akkor is, ha azokban ellentmondások voltak, vagy azokat semmilyen más, egyéb bizonyíték sem támasztotta alá. Így a védelem nem a bíróság mérlegelési jogkörét támadja, csupán az elsőfokú ítélet irratellenes hivatkozásaira hívja fel a figyelmet.

[10] Kifejtette továbbá, hogy a fellebbezés a vádlott felmentésére irányul, a védelem megítélése szerint azzal, hogy a vesztegetés elfogadása súlyosabban büntetendő, amennyiben

a gazdálkodó szervezet részére vagy érdekében tevékenységet végző személy önálló intézkedésre jogosult, vagyis az az adott szerv működését vagy a szervvel kapcsolatba kerülő személyek jogait, érdekeit érintő lényeges kérdésekben döntő, jellemzően vezető beosztású személy, nem értékelhető külön súlyosító körülményként az ítélet [249] pontjában hivatkozott “vezetői beosztás felhasználásával történő elkövetés”, hiszen így az a kettős értékelés tilalmába ütközik.

[11] Felhívta a figyelmet arra, hogy a 73 éves vádlott állítása szerint - aki a nyilvános ülés megtartásának időpontjában több, mint 2 éve fog büntetőeljárás hatálya alatt állni - senkitől nem kért és nem fogadott el jogtalan előnyt. Minderre tekintettel kérte, hogy a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a terheltet az ellene emelt vád alól bűncselekmény hiányában mentse fel. Indítványozta továbbá, hogy az ítéltábla az 1 db pénztárca bűnjel megsemmisítését ne rendelje el, azt a vádlottnak kiadni rendelje, mivel az a Be. 320. § (2) bekezdése rendelkezésével ellentétben nem értéktelen, azt a vádlott nagyapjától örökölte, így számára eszmei értéke van.

[12] Az ítéltábla nyilvános ülésén a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban írtakkal egyezően nyilatkozott az eljárás törvényességéről, a megállapított tényállás megalapozottságáról, a bűnösségre volt következtetésről, a minősítés helyességéről, és a büntetékiszabási körülményekről, amelyek álláspontja szerint vádlottal szemben alkalmazott joghátrányok súlyosítását indokolják.

[13] A vádlott védője a nyilvános ülésen fenntartotta a fellebbezését és az írásban benyújtott indokolásával egyezően kérte elsődlegesen védece felmentését az ott írt indokok alapján. Kifogásolta, hogy mind az eljárás során a tanúk kihallgatása alkalmával, mind a törvényszék ítéletében számtalan alkalommal előfordul a köztudomású szó, holott a kihallgatott tanúk egyszer sem említették önként ezt a kifejezést. Külön sérelmezte a tanúk kihallgatásának a módját az elsőfokú bíróság részéről, továbbá a törvényszék bizonyítékértékelő tevékenységét a 18. és 23. tényállási pontokat illetően. Hangsúlyozta, hogy a vádlott maga is elismerte, hogy több személytől is fogadott el pénzösszeget, azonban azok hálapénznek tekintendők.

[14] Terhelt1 vádlott az utolsó szó jogán előadta, hogy az elsőfokú eljárás részrehajló volt, esélye sem volt, hogy védekezzen a rágalmak ellen. Kijelentette, hogy nem érzi magát bűnözőnek, bár a jelenlegi jogszabályok alapján annak kiáltották ki.

[15] Az ítéltábla a fellebbezések irányára tekintettel az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörűen felülbírált. Ennek során vizsgálta az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását is.

[16] Az eljárása során a törvényszék abszolút eljárási szabálysértést nem követett el, olyan - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a vádemelés után a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó szabályszegést, amely másodfokon akadálya lett volna az érdemi felülbírálatnak, vagy amely az elsőfokú ítéletet eljárási szempontból felülbírálatra alkalmatlanná tenné, az ítéltábla a törvényszék eljárásában nem észlelt.

[17] A törvényszék a vádbeli cselekmények kapcsán törvényes, alapos, mindenre kiterjedő bizonyítást folytatott le, melynek során kihallgatta a vádlottat, széleskörű tanúbizonyítást folytatott le, ismertette továbbá a releváns okiratokat, így valamennyi bizonyítékot a tárgyalás anyagává tett, a vádlott és a védelem a bizonyítás anyagát megismerhették, azzal kapcsolatos álláspontjukat kifejezhették, védekezésüket előterjeszthették. A törvényszék betartotta a

tárgyalás folytonosságára vonatkozó szabályokat is, továbbá a védelmi jogosultságokat is biztosította, a vádlott és a védő szabadon élhettek kérdésesi, észrevételezési, indítványtételi jogukkal.

[18] Itt jegyzi meg az ítéltábla, hogy a védelem mind az elsőfokú, mind a másodfokú eljárás során szóvá tette és kifogásolta az elsőfokú bíróság tárgyalás vezetését, több első bírói intézkedést is sérelmesnek tartott, részletesen kifejtve, hogy miként sértette ezzel az elsőfokú bíróság a tisztességes eljáráshoz való jogot. A felülbírálat során az ítéltábla az eljárási szabályok megtartásával kapcsolatban a jegyzőkönyvek alapján tud állást foglalni, az abban foglaltak alapján lehet eldönteni, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta-e, volt-e olyan szabálysértés, ami érdemi kihatással volt a megszületett döntésre, illetve a védelmi jogokat érdemben korlátozta-e az elsőfokú bíróság. Vitathatatlan, hogy olykor feszült légkör jellemezte az elsőfokú tárgyalást, azonban az is rögzíthető, hogy a terhelt és a védő megismerhette azt az anyagot, amely alapján a büntetőjogi felelősség kérdésében állást kellett foglalni, annak kapcsán érdemben védekezhettek, a tanúkhöz kérdéseket intézhettek, az egyes bizonyítékokat illetően észrevételeket tehetek, bizonyítási indítványokat terjeszthettek elő, a védői jogok biztosítása nem volt formális. Tény, hogy egyes bizonyítási indítványokat a törvényszék elutasított, ez azonban nem jelent eljárási szabálysértést, amennyiben az elsőfokú bíróság indítvány ellenére valamilyen szükséges bizonyítékot nem szerez be, az eljárás későbbi szakaszában orvosolható.

[19] Az érdemi bizonyítást illetően a törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, az ítéletében a rendelkezésre álló bizonyítékokat iratszerűen mutatta be, egyenként és összességében is megvizsgálta, részletesen elemezte és azonos szempontok szerint értékelte azokat. Ténymegállapításai a másodfokú bíróság megítélése szerint összhangban állnak a bemutatott bizonyítékokkal, az elsőfokú bíróság megfelelő és alapos indokát adta annak, hogy mely bizonyítékot miért fogadott el, és mely bizonyítékokra alapozta a tényállást. A bizonyítékok mérlegelése során a bíróságnak a vádlotti vallomásokot kellett összevetnie a tanúk vallomásaival, az egyéb okirati bizonyítékokkal, és mindezek egybevetését követően helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott védekezése nem fogadható el. Az egyes tényállási pontok kapcsán kihallgatott tanúk egy irányban nyilatkoztak arról, – egyes esetekben egymás vallomásait is alátámasztva, vagy olykor okiratokkal, bankszámlakivonattal is megerősítve vallomásaikat, vagy adott esetben akár bűncselekmény elkövetésével is vádolva önmagukat – hogy a vádlott esetenként csak célozgatva, körülírva a helyzetet, vagy ráutaló magatartással, de pénzt kért azért, hogy a beteg hozzátartozójuk a jövőben is a településli kórház általa vezetett Krónikus Belgyógyászati I. Osztályán maradjon és ott kórházi ellátásban részesülhessen.

[20] A törvényesen lefolytatott bizonyítást követően megállapított tényállás a bizonyítás anyagának megfelelő, a Be. 592. § (1) bekezdés a)-b) és (2) bekezdés a)-d) pontjaiban írt megalapozatlansági hibáktól, az ítéleti tényállás a bizonyítás eredményének megfelelő, teljes mértékben megalapozott, amely mentes a Be. 593. §-ban írt hiányosságoktól. Az ítéltábla mindezekre tekintettel a Be. 591. § (1) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállás alapján bírálta felül az elsőfokú ítéletet, mely tényállás azonos bizonyítékok mellett a fellebbezési eljárásban - a felülmérlegelési tilalom folytán - nem támadható és írható felül, az a másodfokú eljárásban is irányadó volt. Mindezekre tekintettel nem foghatott helyt a felmentésre irányuló védelmi és vádlotti fellebbezés.

[21] A törvényszék a megalapozott tényállásból okszerű következtetést vont le a vádlott bűnösségére és a terhére megállapított bűncselekmények minősítése is mindenben megfelel az anyagi jog szabályainak. Helyes a bűncselekmények megnevezése, megjelölése, továbbá példaértékű az ahhoz fűzött jogi indokolás is, az mindössze annyival szorul kiegészítésre, hogy a bíróság a cselekmények elbírálása során a Btk. 2. §-ára figyelemmel az elkövetéskor

hatályos büntető törvényt alkalmazta, miután az elbíráláskori anyagi jogi szabályok nem jelentenének kedvezőbb elbírálást a vádlottra nézve, ellenkezőképp, a pénzbüntetés szabályai szigorodtak, az egy napi tétel legkisebb összegének mértéke emelkedett.

[22] A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket a törvényszék feltárta. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban abban annyi korrekció szükséges, hogy a vezető beosztás felhasználásával történő elkövetés nem értékelhető súlyosító körülményként, mivel az a korrupciós bűncselekmény minősítő körülménye.

[23] A bíróságnak a törvényben meghatározott keretek között - figyelemmel a büntetési tételkeret irányadó középértékére is - olyan büntetést kell kiszabnia, amely szem előtt tartja a büntetés speciális és generális célját, figyelemmel van a fokozatosság és a kellő egyéniesítés követelményeire, valamint a társadalomra veszélyesség fokára mind a cselekmény, mind az elkövető tekintetében, az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekre, és igazodik a cselekmény konkrét tárgyi súlyához.

[24] Amint azt a törvényszék is rögzítette az ítéletében, a vádlottal szemben a halmazati szabályok szerint öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés szabható ki, a büntetés középértéke, amely a Btk. 80. § (2) bekezdése szerint a szabadságvesztés kiszabásakor irányadó, tíz év.

[25] Az elsőfokú bíróság által feltárt és a súlyuknak megfelelően értékelt bűnösségi körülmények mellett az ítéltábla is úgy ítélte meg, hogy a középértéktől messze elmaradó, az ún. enyhítő szakasz alkalmazásával a törvényszék által kiszabott joghátrány mindenben megfelel az elkövetett cselekmények tárgyi súlyának és a bűnösség fokának, megfelelően szolgálja mind a generális, mind a speciális büntetési célokat, annak súlyosítása nem indokolt; enyhítése viszont súlytalan büntetést eredményezne.

[26] Az ítéltábla a Be. 590. § (7) bekezdése alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben hozott rendelkezések helyességét is és megállapította, hogy azok alapvetően törvényesek, azonban a vádlott indítványára a számára eszmei értékkel rendelkező pénztárca megsemmisítésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatta, és azt a vádlott részére kiadni rendelte.

[27] Mindezek alapján az ítéltábla a Szombathelyi Törvényszék 2024. május 23. napján kihirdetett 15.B.15/2023/33. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdés alapján - járulékos kérdés tekintetében - részben megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. Határozatát a Be. 605. § (4) bekezdés értelmében röviden indokolta.

Győr, 2024. október 15.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k. Dr. Élő András s.k. Szalainé dr. Joánovits Krisztina s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Záradék:

A Győri Ítéltábla ítélete és ezáltal a Szombathelyi Törvényszék 2024. május 23. napján kihirdetett 15.B.15/2023/33. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett.

Győri Ítéltábla
I.Bf.82/2024/5..

6

Győr, 2024. október 15.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k.
a tanács elnöke